

Техническият университет в София е едно от висшите учебни заведения в страната, в което предстои да бъде избрано новото ръководство. В момента университетът е един от 4-те ВУЗ-а, които се ръководят от сътрудници на комунистическите тоталитарни служби заедно с Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий”, Университетът за национално и световно стопанство и Университетът по библиотекознание и информационни технологии.

Сайтът desebg.com вече публикува [досието на ректора на УНСС проф. Стати Статев](#).

С настоящата статия се публикува досието на зам.-ректора на Техническия университет в София проф. Никола Калоянов, предстои да бъде публикувано и досието на ректора проф. Марин Христов. Тяхната принадлежност към тоталитарните комунистически служби беше огласена от Комисията по досиетата при проверката на Техническия университет през 2012 г.

За разлика от по-голямата част от учените проф. Никола Калоянов е привлечен за сътрудничество не от бившата Държавна сигурност, а от [Разузнавателното управление на Генералния щаб](#) (РУ-ГЩ) на БНА (военното разузнаване), чиято дейност, поради късното отваряне на архивите, продължава да бъде слабо изследвана. Досието на проф. Калоянов дава представа за работата му със сътрудниците и най-вече за факта, че дори две години след падането на Берлинската стена през 1989 г. и рухването на комунистическата система, то не променя приоритетите си. Представяйки досието на проф. Калоянов, сайтът desebg.com не публикува чувствителната лична информация от семеен и здравословен характер, каквато военното разузнаване по времето на комунизма е събирало за своя сътрудник и близките му. Сайтът се е обърнал към Техническия университет, давайки възможност на проф. Калоянов да изложи позицията си, ако желае да направи това, което е негово право.

В ползрението на Разузнавателното управление на Генералния щаб

Никола Калоянов е роден 1953 г. в Созопол. Средното си образование обаче завършва в София, където учи в техникума по енергетика „Вилхем Пик”. Член е на Димитровския комунистически младежки съюз (ДКМС) от 1967 г. „Движи се в много добра комсомолска среда. Отличник в техникума, един от най-добрите курсисти. Добър организатор, добър другар, инициативен”, е записано в една от характеристиките, приложени в досието му от този период.

Не това обаче привлича вниманието на военното разузнаване, а друго. Родителите на Никола Калоянов са от гръцки произход. В семейна среда още от дете с него е говорено на гръцки и той без да го изучава допълнително го владее говоримо.

След това в казармата попада в поделение в Пловдив, в което той служи като радист. Гръцкият език в комбинация с военната му подготовка привлича вниманието на РУ-ГЩ.

През март 1974 г., когато той е 21-годишен и няколко месеца преди да се уволни РУ-ГЩ подхожда към неговото проучване.

Въпреки че за военното разузнаване се твърди, че и по времето на комунизма е работило за националната сигурност на страната, подходът при проучванията на сътрудническия апарат е силно идеологизиран. Иначе няма как да се обясни, че в проучването на един войник за бъдещ сътрудник на РУ-ГЩ е подчертано, че той „няма близки засегнати от Народния съд или Закона за национализацията”. Какво би станало, ако има ли? Най-малкото военното разузнаване би се доверило на човек, чийто род е засегнат от мероприятията на „народната власт”.

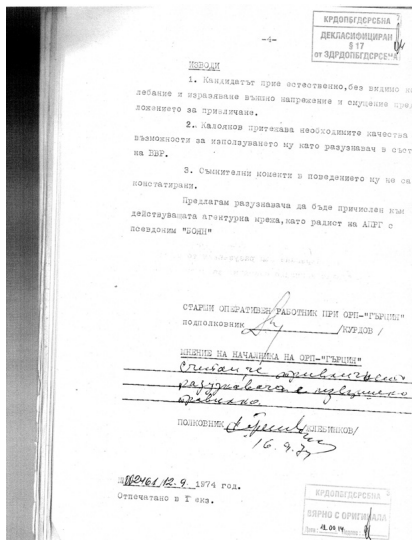
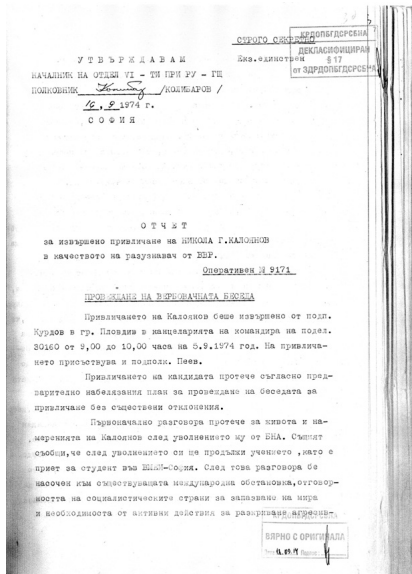
В случая кандидатът произхожда от работническо семейство и това за тайните служби, които служат на БКП, е положителна атестация.

„По външност [Никола Калоянов] може да се представи като грък от Западна Тракия или Македония. Говори свободно гръцки език – димотики с акцент на приморски грък, който е сходен с този на гърците от Западна Тракия. Придобитите знания като радист в БНА могат да бъдат полезни при използването му за разузнавач”, е записано в

Досието на проф. Никола Калоянов. Част 1: Един учен в „тила на противника”

Написано от Христо Христов
Вторник, 16 Септември 2014 21:46

проучването му.

Човекът, който извършва проучването е старши оперативен работник при Оперативен разузнавателен пункт „Гърция” в РУ-ГЩ. Той посещава поделението в Пловдив, в което Калоянов служи през юли 1974 г. като добива и лични впечатления от войника. Легендира повода за разговор, използвайки информацията, че Калоянов е приет във ВМЕИ и му предстои студентство. Среца е проведена в кабинета на командира на батальона, който също присъства.

"Разговорът минава покрай това, че е приет във ВМЕИ", докладва за срещата оперативният работник. „Произхожда от работническо семейство. Има правилна политическа ориентация, наши възгледи и идейна убеденост”, е записано още в документа. Отбелязано е, че Калоянов е съгласен да получи нова подготовка, включително и като парашутист (това никога не става, бел. ред.).

Привличането – от разговор за живота до изпълнението на специални задачи

След щателното проучване на 3 септември 1974 г. началникът на отдел 4 при РУ-ГЩ подп. Колибаров утвърждава строго секретно предложение за привличане на Никола Калоянов в качеството на разузнавач. В предварителния план е разпоредено привличането да стане в канцеларията на командира на поделението.

Вербовка е извършена там от 9 до 10 ч. на 5 септември 1974 г., като не нея присъства и друг представител на РУ-ГЩ – полковник е отбелязано педантично в архивните документи. Разговорът с Никола Калоянов започва „за живота след казармата и бъдещото студентство”. След това е насочен към международната обстановка и „отговорността на социалистическите страни за запазване на мира и необходимостта от активни действия за разкриване агресивните планове на империализма”. Подчертана е необходимостта от постоянна бойна готовност на БНА.

Развълнуван и изненадан

Досието на проф. Никола Калоянов. Част 1: Един учен в „тила на противника”

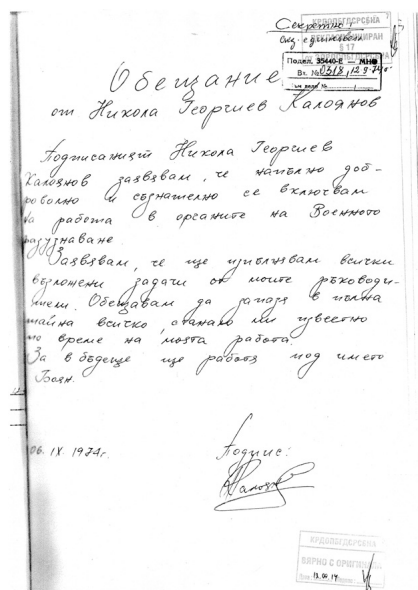
Написано от Христо Христов
Вторник, 16 Септември 2014 21:46

Офицерите му обясняват, че той може да изпълнява по-специални задачи, които отговарят на деловите и личните му качества. „Разяснено му беше, че става дума за разузнавателни задачи, които да изпълнява по време на усложнена обстановка и война в тила на противника в състава на разузнавателен орган”. При необходима подготовка.

„Кандидатът прие направеното му предложение, като подчерта, че той е развълнуван и едновременно изненадан от оказаното му доверие и направеното му предложение”, е записано в строго секретния отчет за извършената вербовка.

Единият от офицерите от РУ-ГЩ подчертава, че „той наистина трябва да се гордее с указаното му доверие, защото това е висше доверие, което се оказва на човек”.

Следват още няколко неща. „На разузнавача беше извършен инструктаж по опазване на бдителността и конспирацията в работата, линията на поведение и спазване на условията на връзка с нас”.

Направените изводи, които винаги присъстват в отчетите за срещи със сътрудническия апарат на военното разузнаване, са :

„Кандидатът при естествено, без видимо колебание и изразяване на външно напрежение и смущение предложението за привличане”.

Никола Калоянов се врича на РУ-ГЩ, като подписва обещание. След привличането му е предложено той да бъде причислен към действащата агентурна мрежа, като радист с псевдоним „БОЯН”.

Забравен

През ноември 1974 г. водещият му офицер подп. Курдов организира първата среща с вече уволнилия „БОЯН”, който вече е студент. Срещата е проведена в кафе-сладкарница „Роза” в София.

Дадените разпореждания тогава сигурно са изненадали сътрудника на РУ-ГЩ. Казано му е да се интересува кои негови близки поддържат връзка с Гърция и на кои им идват гости от Гърция. Всичко това трябва да се прави легендирано и да уведомява военното разузнаване за събраната информация. Малко трудна задача за изпълнение, защото РУ-ГЩ не е преценило, че Калоянов е в София, а близките му са в Созопол, но това са подробности, пропуснати в разузнавателния сценарий от военните. Също така му е заповядано да се обажда при напускане на София. Заради бойната готовност, в която той вече е включен като разузнавач, който при война или усложнено положение трябва според военното разузнаване да бъде изнесен в тила на противника. В случая в Гърция, където пак според военното разузнаване той може да мине за грък и да заблуди противника.

„Разузнавачът чувства задължение към Военното разузнаване и желание за работа”, е посочено в отчета за тази среда. Следва още една, а на третата през 1975 г., на която водещият му офицер го предава на друг оперативен работник.

Досието на проф. Никола Калоянов. Част 1: Един учен в „тила на противника”

Написано от Христо Христов
Вторник, 16 Септември 2014 21:46

Тук РУ-ГЩ показва колко отговорно се отнася към бойната готовност и изграждането на действителна ефективна агентурно-оперативна мрежа. Защото в следващите 7 години разузнавача „БОЯН” е просто забравен. Е, и във военното разузнаване стават такива неща. Добре, че тогава международната обстановка не е наложила „БОЯН” да действа в „тила на противника”, защото със сигурност това би означавало той да бъде изпратен на мисия с предварително ясен провал.

СЛЕДВА ЧАСТ 2: Подновяване на контакта 7 години по-късно.